

Brassóban, Nagy- és Csongrád-utca sarkán
Papp Ferencz butorraktára fölött,
hol a szerkesztő hététköznapokon délelőtt
9—11 óra között,
és Bolonya, kut-utca 356. sz. alatt
hol minden délután találhatók.
A ap szellemi részét illető minden közle-
mény, valamint az
előfizetési pénzek és hirdetések
bérmentesen ide küldendők.
Nagy-küküllőmegyei érdekű közlemények
Horváth László
szerkesztőhöz Segesvárra küldendők,
kis-küküllőmegyei érdekű közleménye
Gyöngyösi István
szerkesztőhöz Dicső-Szt.-Mártonba.

BRASSÓ

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

helyben házhoz hordva vagy vidékre po-
tán küldve
Egész évre 7 frt, félre 3 frt 50 kr
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.
HIRDETESEK DIJA:
4 hasábos gármond-sor vagy annak helye
5 kr. (1—10 sor 50 kr.) Nagyobb és több-
szori hirdetéseknek kedvezmény.
Minden egyes hirdetés után külön 30
kr. bélyegdíj fizetendő.
Nyilttéri közlemény sora 10 kr.
Hirdetések és Nyiltt-ér előre fizetend
Kéziratok vissza nem adatnak

Az E. M. K. E. brassó-, kis- és nagy-küküllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

A brassói és erzsébetvárosi kir. törvényszékek s ezekhez tartozó brassói, fogarasi, hosszufalusi és zernesti, dicső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszú-aszói, kőhalmi, medgyesi, nagy-sinkli, segesvári és szent-ágotai kir. járásbírók hivatalos hirdetője.

MEGJELENIK HETENKÉNT HARÓMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban. Budapest: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas s Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát, Bécsben: Daube G. L. és társa, Haasenstein s Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. s társa hirdetési irodájában.

132-ik szám.

Brassó, Kedd, november 19-én.

V. évfolyam. 1889.

A költségvetés.

Ma kezdi meg Magyarország képviselő-háza az 1890. évi költségvetési törvényjavaslat tárgyalását.

Soha ily szép eredményt kilátásba helyező költségvetési javaslat a magyar parlament előtt nem feküdt, mióta t. i. alkotmányos életünk helyreállott.

Kilátásba helyező, mert hisz a költségvetések a jövőre szólnak és a jövőt teljes biztonsággal előre megjósolni nem lehet.

Igaz ugyan, hogy a zárszámadások tanúsága szerint a mi költségvetéseink a lehető legrealisabb alapokon szerkesztvék, mert eddig a zárszámadásoknál még többnyire magasabbak lettek a bevételek, mint a mennyire a kormány azokat előirányozta.

Hasonlót remélhetünk a jelen költségvetésnél is, de azért mégis csak előirányzatnak tekintjük, nem végleges eredménynek.

Ez előirányzat csaknem teljesen törli a magyar államháztartásból a deficitet. Mert az a félmillió forint, melyet deficit ezimen felvett, nem tekinthető annak, egyrészt mert több, ennél nagyobb bevételi tétel — mint például a regále-megváltásból befolyó 600.000 frt — fel sincs véve a költségvetésbe, másrészt mert a kormány nem is kér ez összegre póthitelt, minthogy teljesen biztosra veszi, hogy e hiány nem fog hiány maradni s ha maradna is, fedezheti ezt az állami pénzkészletből, mely soha nagyobb és kedvezőbb nem volt, mint ez idő szerint.

A költségvetés realitása ellen tényleg nem is emelhető kifogás: a kormány legnagyobb ellensége is tartozik elismerni, ha higgadtan bírálja a helyzetet — hogy ily költségvetés nem feküdt még a ház asztalán; hogy Tisza Kálmán beváltotta ígérését, melyet ezelőtt két évvel tett, t. i. hogy 1890-re minden valószínűség mellett deficit-mentes költségvetést fog a ház elé terjeszteni. — Ez meg is történt. Mi következne ebből? Az általános elismerés. Az országnak, párttekintet nélkül, kellene elismeréssel adózni Tisza s kormánya iránt, hogy elvégre, annyi kedvezőtlen körülmény dacára, teher-emelések nélkül rendezte az államháztartást. Rendezte dacára annak, hogy

a jövő évre már nagymérvű reformokat fog keresztül vinni, melyek nagy kiadás-többletet igényelnek.

Részesült-e a kormány ezen megérdemelt osztatlan elismerésben?

Nem. — Az elfogulatlan közönség nem is tagadja meg tőle az elismerést. Ámde az ellenzéki körök és sajtójuk igen. Mert a magyar ellenzék ma már — fájdalom — nem argumentumokkal küzdenek. A mi ellenzékeink kisebb-nagyobb mértékben személyes politikát üznek. Ez a politika nem ismerhet el érdemet, a mint nem is ismer el. — A jelenlegi költségvetési javaslat bizonyos erre. Mert argumentumaik nincsenek, mert a számok bizonyító erejével szemben példálózgatás- és találgatásnak helye nincs, mert minden szóvirágnál ékebben beszélnek a megczáfolhatatlan numerusok, az ellenzék szokott phrázisokhoz folyamodik és meg fogja tagadni e költségvetést is csak azért, mert — szerinte — az országot Tisza oly korrumpált helyzetbe hozta, a közérköcsöket annyira aláásta, hogy az ő kezében az ország gyepőlőt tovább hagyni nem lehet.

Ma kezdődővén a parlamentben a vita, természetesen nem szólhatunk magáról a vitáról. De hogy az ily mederben fog folyni, hogy az ellenzéki pártok megtagadják ezen, nem remélt eredményt felmutató előirányzatot is, arra enged következtetni az egyiknek programja és a másiknak sajtója.

Az ország, a szabadon ítélő választó-közönség le fogja vonni ebből is a konzervenciákat.

Belföld.

Brassó, nov. 18. (Országgyűlés.) A képviselőház szombati ülésében Polonyi Géza interpellációt intézett a miniszterelnökhöz. Interpellációjában utalt a rendek osztrák voltára, a diplomák, statutumok és alkotmány közjogellenességére. Ezek szerinte, mindenütt csak a császárról szólnak és a királyt nem ismerik.

Csak az osztrák császárnak és birodalomnak követelnek odaadó hűséget, sőt még a Szent-István rend adományozását is befolyásolják az osztrák miniszterek. Követeli a Ferencz József rend eltörlését, mert ez a magyar szabadságharcz leveretése után alapított a császárság dicsőítésére.

odarejtette a ládikát. Ekkor a háta mögött valami zörej riasztotta fel. Megfordult.

Itt volt. A nélkül, hogy sejtette volna, hogy halotta volna, visszatért, meztelen lábbal sompolyogva be. Most is vigyorgott s kezében tartotta az ásót, a melyet az öreg nő hazaérkeztek a szegletbe dobott. A ficzkó egyet lépett előre a fölemelt vaseszközzel. Az öregasszony az ijedségtől félőrült tekintettel kísért szemmel mozdulatait, a szája nyitva volt a nélkül, hogy kiálthatott volna. Az ütés iszonyu volt. Az öreg lesújtott test a vaczokba roskadt. Összeszorított ujjai között tartotta még akkor is a ládikát. A lator durván ragadta azt el tőle, azután szemei még hosszan pihentek áldozatán minden lelkifurdalás, minden megzavarodottság nélkül. A számadását rendbe hozta, csak el kell innen illannia.

S távozni akart, de még visszatért. Hogy tüntesse el a bűn nyomát? Gödröt vájjon ennek a töpörödött tetemnek. Hátára vegye és elvigye messzire, nagyon messzire, oda, a hol legsűrűbb az erdő? Soké és nagy is, lenne a teher nagyon nagy. Jobb jutott az eszébe. Fölvett egy égő üszköt s azzal meggyújtotta az ágyszalmát. Előbb sűrűn gomolygó füst töltötte csak el a konyhát, később szép piros lángok kezdtek czikkázni. Akkor a haramia eltávozott, hogy mielőbb elérje az erdőt.

Teleky Géza gr. belügyminiszter a tatai német színház ügyében hozzá intézett interpellációra szintén szombaton válaszolt. Válaszában kijelentette, hogy annak a színháznak előadásait betiltotta, mi általános tetszést szült a ház összes padjain.

Ma kezdődik a költségvetés általános vitája. Első szónokok Ifj. Ábrányi Kornél, Helfy Ignác, Molnár József, Hermann Ottó, Fáy Adolf, Maderász József és Berger Ignác.

Külföldi szemle.

Brassó, 1889. nov. 18.

A Times Berlinből érkezett jelentése szerint semmi kétség, hogy a czár látogatásakor Berlinben történtek alapján Bulgária képezte főtárgyát a Bismarck és Kálnoky közti tárgyalásnak. A czár oly határozottan szólt a bolgár kérdéssel, hogy ezt most már kissé jobban orosz szempontból kell tekinteni. Oroszország még mindig határozottan ellene van annak, hogy Ferdinánd fejedelemsége elismertessék és azt véleményezik, hogy ez előbb utóbb az Oroszország és Ausztria-Magyarország közti modus vivendinek, melyet az európai béke alapjaként ecsetelnek, esik áldozatul.

Rio de Janeiróból érkező jelentések szerint Braziliában forradalom ütött ki, melynek célja, hogy köztársaságot alapítsanak a lemondott császárságból. — A katonaság lázadása felette nagymérvű. A tengerészeti minisztert súlyosan megsebesítették. Az üzletek zárva vannak; az üzleti forgalom szünetel. A minisztereket elfogták. Hír szerint már kikiáltották a köztársaságot, melynek elnöke Theodoro Fonseca. Az új provizórius kormány kezességét vállalt a császári család biztonlété iránt. A császár Petropolisban van. A közbiztonság nincs fenyegetve. — Az ideiglenes miniszterium következőleg alakult meg: Theodoro Fonseca: elnök, tárcza nélkül; Aristida Lobo: belügy; Quentin Bocayra hirlapíró: külügy; dr. Barbosa képviselő: pénzügy; Campos Salles: igazságügy; Constantin Benjamin: hadügy. — A kamarát feloszlatták; az államtáncsot eltörölték.

Romániában — mint előre jeleztük — kiűtött a kormányválság. A Catargiu kormány lemondott. Károly király Mano tábornokot

A „BRASSÓ TÁRCZAJA.”

Az öreg asszony.

— Francziából. —

Dolgozni s megélhetésre törekedni? Nevetett, mikor erről beszéltek neki. Az ő sorsa az volt, hogy egyre csak a korcsmákat bujja. De az sokba kerül ám. A katonaságtól való visszatérte után az első időben a nagynénjétől ki birt ugyan csikarni, vagy rimánkodni egy kis pénzt, de azután az öreg nem hederített rá. Hát az ő gondja ezt a semmiházi eltarlani! A ficzkó majd korcsmázik, ő meg kolduljon.

A burgonya megfőtt, levette a tűzről. A vacsorája nem tartott soká. Vacsora után még fáradtabbnak érezte magát, nem birt mást gondolni, mint hogy feküdni térjen. De előbb a keserves napi munkájával szerzett pénzt akarta biztos helyre tenni. Mert agyafurk unokaöccse nem tévedett, a napszámját kifizeték neki, két frankot, éppen a mennyit a gézengúz kért. Ágya alól egy kis ládikát húzott elő s beleszámlálta a garasokat. A láda fenekéről egy aranyat kurtolt elő, a mely csak csillogott a sötétben. Nézte forgatta, gyönyörködött benne. — Végre fősvények gyöngédségével meg is csókolta. Azután kezével lyukat vájt a szalmába, a mely fekhelyül szolgált,

Milyen szép világos volt a sötét éjben a tűz. Nem volt semmi szél, a láng magasra csapott föl egyenesen a légben.

A falu aludt. A hevesebb kutyaugatás keltette fel az embereket. A kiáltás: „Tűz van!” messze elhallatszott az éjben. A nép fölriadt, az emberek összegyűltek, csákyakkal, vödörrel fölszerelve s nézték a magányosan égő kalibát. Minek oltani? A szélcsöndben nem fenyegette veszedelem a falut. A tüzet látni jött csöcseléket nőttön-nőtt. Köztük az unokaöcs. Azt beszélte, hogy azért égette össze az arcát, mert be akart rontani, hogy beteg nagynénjét kimentse. Muto-gatta sebeit. Elhitték neki, dicsérték.

Később az emberek megtalálták a tűz között az agg nő csontjait. Eltemették, aztán letaposták rajta a földet. Hant sem jelezte, hogy itt egy öreg asszony nyugszik, a ki talán élt valaha. Semmi volt, semmivé lett.

Visszaemlékezések Veress Sándorra. *)

Irta: Koós Ferencz.

Veress Sándor emigráns, mérnök, született 1828-ban december hó 3-án Sarkadon, Biharmegyében. Fia az ott közel 40 éven át, különösen a népnevelés terén buzgón működött, tudományosságáról széles kö-

*) Mutatvány a „Bukaresti Magyar Képes Naptár”-ból, Fia az ott közel 40 éven át, különösen a népnevelés terén buzgón működött, tudományosságáról széles kö-

bizta meg az új kormány megalakításával. — Az új kabinet következőleg alakult meg: Miniszterelnök és belügyminiszter: Mano; külügyminiszter: Lahovary; igazságügyi miniszter: Rosetti; pénzügyminiszter: Ghermane; hadügyminiszter: Vladesco tábornok; közoktatási miniszter: Holban; közmunkügyi miniszter: Marghiloman; földmívelési miniszter: Pancesco. — Carp, kinek közvetítése mellett az új kabinet megalakult, nem vállalt tárczát, hogy a kormánypárt vezetését a karában átvegyje. — A szultán kihallgatáson fogadta Radowitz német nagykövetet. A kihallgatás előtt a szultán a nagykövethoz küldte Munir pasát, hogy átadja neki a Medzsídje-rend gyémántokkal ékített nagyszalagját, e felette ritka kitüntetés, annak jeléül, hogy a szultán a nagykövetnek a német császári pár látogatása alkalmával tett szolgálataival nagyon meg van elégedve.

Sakir basa krétai kormányzót állomásáról elmozdították, mert nem volt képes a fölkelést elnyomni.

Egy új reform.

Baross Gábor kereskedelmi miniszter ismét egy új tervet készít elő: a tisztviselők hitelviszonyainak javítását

A magyar tisztviselők anyagi helyzete tudvalevőleg a lehető legrosszabb. Az állami tisztviselők fizetése nálunk sokkal rosszabb, mint a kontinens bármely államában. Mindenütt rendesebb és magasabb az állami tisztviselők fizetése, mint nálunk.

Hat-hétszáz forintos tisztviselők másutt nincsenek. Nálunk bővében vannak.

Egy törvényszéki bíró fizetése Ausztriában 2000 frt s ennek megfelelő lakbér, t. i. 500 frt; nálunk 1400 frt s 250 frt lakbér.

De eltekintve ettől is, vegyük csak szemügyre a hazai katonai viszonyokat. Mennyivel jobban állanak ezek fizetés dolgában? Hisz ha csak a lakbéréket tekintjük, akkor egy százados lakbéri-illetménye a legkisebb városban is legkevesebb 400 frt, de azért már Kolozsvárt 500 frton is felüli, míg vele egy rangú, s díjosztályú államtisztviselő lakbérbe mindössen csak 200 frt. Már pedig mások a lakások árai Csikszere-dában is, mások Brassóban is, mások Kolozsvárt is. Míg Csikszere-dában 200 frton talán egy egész házat lehet bérbe venni, Brassóban már 3 szobácskát is alig kapni, Kolozsvárt pedig egy szép 3 szobás lakás 400—500 fruba kerül. Erre az állam nincs tekintettel.

Egyáltalában nagyon szomorú a helyzete nálunk az állami tisztviselőknek s bármely állást vegyük is, mindegyik egy-két díjosztályal áll alantabb, mint a szomszédos Ausztriában.

Igy van pld. az iparfelügyelői intézmény. Nálunk csak a VIII. díjosztályba esik, Ausztriában már VII. osztályba. Pedig nálunk sokkal nagyobb a fontossága s fontosabb a hivatása az intézménynek, mert nálunk nemcsak a gyár- s ipartelepek vizsgálatára szorulnak

teendői, hanem iparfejlesztésre, ipar teremtésére. E mellett sokkal nagyobbak a kerületek is. Ausztriában van 15 iparfelügyelői kerület, egész Magyarországnak 4, úgy hogy nálunk pld. az erdélyrészi iparfelügyelő kerületéhez tartozik egész Erdélyen kívül Arad, Békés, Csanád, Temes, Torontál- és Krassó-Szörény megyék területe is.

Egyáltalában nincs arányban nálunk a munkakör a fizetéssel. Innen van, hogy a mi tisztviselőink legnagyobb része el van adósodva, pénzügyi zavarokkal küzd. E helyzetet sok vállalat igyekszik a maga előnyére, de a tisztviselők anyagi romlására, kiaknázni. És menné! hangzatosabb jelszavak alá tudják az illető vállalatok rejtetni valódi céljokat, annál veszélyesebbek azok. Sőt leginkább hisznek a tisztviselők zseirján a tisztviselők anyagi érdekeinek védelmére alakult különféle tisztí egyletek.

Ezeknek kezéből akarja kivenni Baross miniszter a hivatalnokokat. Olesó hitelt akar nyitni nekik: a posta-takarékpénztárnál.

Ez eszmét nem üdvözölhetjük elég melegen. Mert nagy különbség az, hogy egy tisztviselő váltókezesek nélkül 4½—5% mellett kaphat-e hitelt, vagy külön kezesek mellett 7—8 %-ra.

Az állami tisztviselők nagy hálával fogják fogadni Baross miniszter gondoskodását. Annál inkább, mert ebben jelét vélik láthatni annak, hogy elvégre rájuk is kerül a sor. Talán közeledik ezzel is az idő, midőn az állami tisztviselők fizetései is méltányosabban fognak megállapítani.

Bizony ideje volna ennek is már. A magyar állam rég belépett a művelt államok sorába, részesítse hát tisztviselőit is abban a sorsban, melyben a művelt államok tisztviselőiket részesítik.

Ebben nem lesz semmi vesztesége az államnak, mert innel biztosabb anyagi helyzetben vannak a tisztviselők, annál pontosabb és lelkiismeretesebb lesz szolgálatuk.

A 13 vértanu albuma.

A „Kölcsy-egyesület“ Aradon a következő felhívás közlésére kérte fel lapunkat;

1890. október 6-án leplezik le Aradon a 13 vértanu szobrát. Teljes félszázad telt ama nap óta, melyet a magyar nemzet leggyászosabbjai közé számít véres betűkkel írt történelmének lapjain. Harmincz éve mult, hogy az eszme a — 13 vértanu emlékének szobrát emelni — a hazafias hírlapok útján megfogalmazott. Az igé testté lőn . . . Az eszme megvalósult . . . Magyarországnak a vértanuk emlékéhez és magához méltóan kell a leleplezés napját megünnepelnie!

A „Kölcsy-Egyesület“ mint a régibb Magyarországon delkeleti részeiben a magyar állam szívének és magyarosodásnak terjesztésére a nemzeti művelődés megerősítésére alakult egyesület, csak kötelességét vélte eljesíteni, midőn elhatározta, hogy a leleplezésnek, el nemzeti ünnep jelentőségének emelésére oly albumszerű képes könyvet ad ki, melynek feladata volna a szabadságharcz utolsó jeleneteire, valamint az elnyomatás napjaira vonatkozó események — és nevezetesebb

epizódoknak nemcsak közkezen forgó adatait elsorolni, hanem a nagy napok hőseinek és szemtanúinak élő szóval tudott elbeszéléseit, vagy még friss emlékezetben lévő szóhadományait is összegyűjteni és megőrizni s így a magyar szabadságharcz tragoediájának utolsó megrendítő felvonását az összes adatok lehetőleg ki-merítő felsorolása- és chronologikus sorrendben való csoportosításával feltüntetni.

De „a 13 Vértanu Album“ nem pusztán ama nagy idők nagy eseményeinek felsorolása és a 13 vértanu kivégeztetésére vonatkozó hiteles adatok lehetőleg teljes gyűjteménye, hanem a még élő hősök részéről a holtak sirján felgyújtott emlékdózat, valamint a jelen-kornak honszeretetre buzdító írói- és eszmékért lelkesültni tudó fiai által a vértanuk emlékének szentelt apoteosis kíván lenni, gloriificatiója a vesztőhelyen a hazáért szenvedett vértanu halálnak.

Ennélfogva van szerencsénk értesíteni, hogy „A 13 Vértanu Album“nak szerkesztő bizottsága czimednek, mind irodalmi férfaink egyikének számára „A 13 vértanu Album“nak helyet tart fön, kérve, hogy azt becses dolgozatával betölteni sziveskedjék.

Mint hogy a mű 1890-ik október 6-án jelenik és így a kéziratoknak nyomtatás alá adása legkésőbb márcziusban történik, alázattal kérjük, hogy becses dolgozatának czimét, rövid tartalmát és a redactió tekintetéből annak megközelítő terjedelmét e hó végeig velünk tudatni. magát a kéziratot pedig 1890. február hó végeig nekünk megküldeni kegyeskedjék.

Becsés válaszát kérjük a „Kölcsy-egyesület“ alelnökének „Tekintetes Antolik Károly gymn. tanár ur-nak Aradon“ czimézni.

Aradon, 1889. november hó 12-én.

Antolik Károly,
a „Kölcsy-egyesület“
alelnöke.

Nyilatkozat.

Vonakozással a „Brassó“ november hó 9-én kiadott 128. számához csatolt mellékletre, mely Bartha Miklós urnak egy szemé'yeinkkel foglalkozó 1889. január hó 11-én kelt s állítólag a „Brassó“ szerkesztőjéhez intézett levelét tartalmazza, alulírottak ezennel kijelentjük:

Hogy mi soha sem Bartha Miklós urnak, sem másnak ígéretet nem tettünk és nem is tehattunk az iránt, hogy Mihályi az esetre, ha püspökéhez bocsánatkérő levelet intéz, néhány forintnyi büntetéssel fog csupán sujtatni s egyéb hátrány vagy büntetés nem ér s hogy Bartha Miklós ur az ezen levelének keltét 9 hónappal megelőzőleg velünk folytatott, teljesen magán jellegű megbeszélésre rosszul emlékezik, midőn ezt állítja.

Emlékezzünk azonban arra, hogy Bartha Miklós ur ily ígéretet kívánt tőlünk s két alkalommal (1888 április havában) folytatott több órai tárgyalásaink végén kijelentette, hogy ha nem volnánk hajlandók. Mihályi ügyét békésen kiegyenliteni, az Emke kezét levennie a brassói ev. esperességről, s emlékezzünk arra is, hogy erre kijelentettük, miszerint önkormányzat

rőkben ismert, néhai Veress Ferencz ref. lelkésznek. Gyermekkorai tanulmányait otthon és Békésen, latin és magasabb iskoláit Debreczenben végezte, még pedig kitűnően, különösen a szám- és mértanban.

Az 1847-iki zavarokkal bezárztván a főiskola, ő a Kraszna vármegyei főispán Kabos két fiával, mint joghallgató Szilágy-Somlyóra ment és onnan, mint Dobozy huszár Erdélybe Urbán ellen. Részt vett a kolozsvári futásban és a csucsai ütközetben, majd önkéntesen áttért a bihari 27-ik zászlóaljba rendes honvédnek, hol végig szolgálta a fáradalmas téli hadjáratot Bem alatt. Később, 1849 májusában ez a sereg vágta el a Temesvár fölmentésére Oláhországból újra betörő Puchner útját és szorította vissza a hátrálásairól híres osztrák vezért Oláhországra. Ettől fogva zászlóalja Orsován és vidékén maradt, míg az 1849. évi augusztus 23-án történt csata után zászlójával, mint főhadnagy a haza határain átnyomulva, letették a fegyvert a töröknek Vercserovánál. Innen Veress aztán Viddinbe, majd Sumlára ment emigráns társaival.

De Kossuth és hiveinek Sumláról Kiutáhiba történt internálása után az európai török birodalomban maradt magyar emigránsoknak életmód után kellett tekinteni. Várnára ment s ott a legtisztességesebb életmódot — az iparos pályát választotta. Férjiszabóinas majd segéd lett a debreczeni kitűnő diák- és vitéz

honvédhadnagyból. A varrótü biztos kenyérszerző lesz kezében s könnyű podgyász, melylyel nem nehéz Konstantinápolyba jutnia s ott is megkeresnie becsülettel — már mint szabómester — napi szükségait, sőt házat is vásárolt magának. E közben több nyelvet megtanulván, a keleti háború folyama alatt Krimben, mint tolmács szerepel az angol táborban, majd a szövetségesek közt jövedelmező boltja, vendéglője van. A hadjárat végén visszatér Konstantinápolyba, tanuja Brussa veszedelmének, a félévig tartó földrengésnek; azután Dobrudzsában vesz földbirtokot, hol gazdálkodni kezd, de ebben sokat veszítvén, ismét Sztambulba megy s ott butorkereskedést nyit, de sikertelenül. Elkedvetlenedve, 1858-ban Párisba indult, hogy teljesítve régi vágyát, ott a mérnöki szakmára kiképezze magát; de itt legyőzhetetlen akadályokra talál s e miatt Londonba ment s ott kezdte meg tanulmányait. — Itt gyakran érintkezik az emigráció ott élő előkei tagjaival — míg az 1859-iki olasz-osztrák háború őt is az olaszországi magyar légióba sordítja, melyben kapitányi ranggal vesz részt; de hogy azután végkép visszatérjen Keletre és végül letelepedjék Bukarestbe.

Romániába 1859. november hó 6-án szállt ki, Olaszországból jöve Szulinán, Bukarestbe pedig öt nappal később nov. 11-én, péntek d. a. érkezett. Ez időtől kezdve 1869. július 28-ig elválaszthatlan barátok let-

tünk Számtalanszor ismételte nősüléseig, hogy legboldogabb napjait nálam tölti, mióta a hazából eltávozott. Az 1859—69-iki telet Bukarestben tanulással és kardvivással töltötte Koltza-utcai szállásán. Egyike volt a legkitűnőbb kardvivóknak, a lövésben pedig csaknem páratlan. Már 1860 tavaszán Obrenovics szerb herczeg „Haresti“ nevű birtokát mérte, s azután állandóan az Obrenovics, Stirbey herczegek és a dus Lahovary s más családok mérnöke volt. Sőt maga I. Károly román király ő felsége is Veress Sándorral mérette fel színiáit uradalmait. Gyönyörű térképeiből sok litográfáltatott is és kevés félbeszakítással egy negyedszázadig, Romániában pártkülönbség nélkül elismert, legkitűnőbbnek tartott mérnök volt, ki meghonosította a háromszögelési és tagosítási rendszer szerinti való felmérést s a 70-es évek elején, mint vasúti mérnök is működött.

Midőn kérdeztem egyszer tőle: miként jött arra a gondolatra, hogy szabómestertől mérnök legyen, így szólt: „Barátom, a szabóságra a szükség kényszerített és nyomoruságos napjaimban sokszor eszembe jutott, hogy én, a debreczeni kollégiumban Kerekes professzorunknak egyik kitűnő tanítványa voltam a mathezisben. Ez kivezérelt engem Konstantinápolyból Párisba és onnan Londonba; Romániába pedig azért telepedtem, hogy szükség esetén én is közel legyek hazánk felszabadítására.“ . . .

(Folytatása következik.)

oln
é
tben
rizni
olsó
ki-
való

ama
vér-
öleg
ól a
elen-
ke-
telit
en a

„A
ned-
A 13
azt
k és
őben
dol-
kin-
ve-
ruár

al-
ur-

ki-
rtha
889.
esz-
nnel

sem
k az
csá-
fog
nem
eltét
ma-
időn

klós
888
aink
dók.
ezét
arra
yzat

bo-
zolt.
ard-
volt
sak-
zserb
ál-
dus
a l.
rral
iből
ne-
elis-
gho-
sze-
suti

a a
igy
sze-
nbe
kes
m a
yból
zért
gyek

Jogainkba való beavatkozás árán az Emke támogatását nem is szabad igénybe vennünk.

Emlékezzünk továbbá arra, hogy Bartla Miklós ur, megkérdezve bennünket, mily büntetés fog előreláthatólag Mállyira szabotni, kijelentettük, hogy vétségei súlyát és számát tekintve, valószínűleg hiatalvesztés, esetleg papi jellegétől való magfosztás lehet büntetése, s emlékezzünk végül arra is, hogy midőn Bartha ur Mihályi családja való utalással szívünkre apellált, kijelentettük, hogy bármennyire sajnáljuk is ugy Mihályit, mint családját, nekünk első sorban az esperesség s az apáczai egyház érdekét kell szemelőtt tartanunk, s ezek a megtörténtek után Mihályi önkéntes eltávozását vagy eltávolítását elkerülhetetlenné teszik.

Mihályi ugynevezett Canossába menetelére nézve megjegyezzük, hogy ő irt ugyan püspökének, s hogy e levele folytán az esperességi hivatal még egyszer hivatalos érintkezésbe lépett vele, de miután Mihályi a tőle kért felvilágosítások megadását ez alkalommal is megtagadta, a megtérésnek pedig jele nem az, püspökének ir-e levelet, vagy sem, de hivatalos közvetlen felsősege rendeleteit teljesíti-e, vagy sem, ez okból Mihályi eme levele a pör folyamán csak enyhítő körülménynek sem volt tekinthető.

Végül Mihályi állítólagos üldöztetésére s kihallgatás nélküli elítélésére vonatkozólag kijelentjük, hogy mihelyt Mihályi Károly fegyelmi ügye véglegesen el lesz intézve, elfoglalt álláspontunk igazolására ezen előzmények kényszerhatása alatt, gondoskodni fogunk a pöriratok közzétételéről, ám itéljen az ügy s az esperességünk belügyeibe való illetéktelen beavatkozás fölött a közvélemény.

Brassó, 1889. november hó 10-én*)

Romaner Emil, Moór Gyula, Székita Mihály,
m. k. áll. főreálisk. igazg. főesperes. kir. jbiró, a brassói ág.
esperességi m. felügyelő. ev. egyház felügyelője.

Irodalom.

A „Bukaresti magyar képes naptár” megjelent. A diszesen kiállított, 11 s fél ivre terjedő kötet tartalma következő: Naptári rész. Egy tiközületek, Sándor Józseftől. Ujévi vers, Gönczy Istvántól. Előszó, a szerkesztőtől. A „Bukaresti Magyar Képes naptár” Szerényi Józseftől. A bukaresti ev. ref. egyház rövid története, (a templom és parochia együttes képével) Bartalus Jánostól. A magyar missziók kezdete, Dr. Márki Sándortól. Koós Fereucz, (arczképpel) Kovács Jánostól. Aforizmak egy emigrans jegyzőkönyvéből, a szerkesztőtől. Az örömváros, (bukaresti tárczacikk, két képpel) Békési Andrásról. Egy asszony gondolatai, B. Büttner Linától. Román-elemek a magyar társadalomban, dr. Réthy Lászlótól. Hogy lett két törökből magyar ember, Feriztől. Visszaemlékezések Veress Sándorra, (arczképpel) Koós Ferencztől. Akna-Szlatinán, (költmény) Báthory Sándortól, A Dimbovicza (rege), Carmen Sylvától. A bukaresti magyarok részvétele I. Károly király kiküldetése és koronáztatásakor, Gyárfás Alberttől. A fehér rózsátörténete (költmény), Bodossy Páltól. Dr. Fiala Lajos (arczképpel), *-től. Emigráció emlékek, Veress Sándor kiadatlan naplójából. Romániai cigány népdalok, Koós Ferencztől. Egy királyné tuszkulánuma (Szinaia), Harmath Lujzától. Orvosi apróságok, dr. Fiala Lajostól. Óhajom (költmény), Vizi Dénestől. A selyemtenyészés. (Népszerű ismeretes), Fenichel Sámuelről. A párbaj (képpel), Preiszert Endrétől. Harczteri tudósítók a szerb-bulgár háboru alkalmával Szerbiában. Vándory Lajostól. Bukaresti magyar nyomtatványok, Veress Endrétől. A „Peleskastély” Szinaiaiban (képpel), a szerkesztőtől. A jövő hirlapja, Verne Gynlától. Humor. A világ javainak kiosztása cigány hagyomány szerint, Haltrich Józseftől. Eredeti magyar adomák, Belgrádi bácsitól. Bir — bor — beszéd és Egyveleg. Apróságok. (Képekkel.) Általános postai és távirdai szabályok. Hasznos tudnivalók Naptári pályázat. Hirdetési rész.

Ily gazdag tartalom mellett talán felesleges a naptárt bővebben ajánlani. Ára 60 kr. Kapható kiadóhivatalunkban.

Helyi és vidéki hírek.

Kérelem. Lapunk azon tisztelt előfizetőit, kik előfizetési díjaikkal még hátrálékban vannak, tisztelettel kérjük hátrálékaik mielőbbi szíves beküldésére.

A királyné Ő Felsége ma üli csendben, a legszűkebb családi körben, nevenapját. — Amaz örömet, hogy a legfenköltebb szellemű koronás fő, dicső királynénk e napot újból megérhette, csak az a fájdalom keseríti el, hogy imádatlalt szeretett királynénk nem

*) Ezen, november hó 10-kéről keltezett nyilatkozatokat csak 10 nappal később való megjelenését körülmények okozták, melyek sem a nyilatkozat kiállítását, sem a lap szerkesztőjét nem terhelik.

Szerkesztő és kiállító.

teljesen egészséges. Ámde annál melegebben fohászodunk a Mindenhatóhoz: adjon tartós egészséget szeretett királynénknak! E napon a magyar nemzet millióinak fohásza száll az Egek Urához: kérve áldását Királynénk Ő Felségére! Ez alkalomból a helybeli rom. kath. plebánia-templomban hálaadó mise tartatik.

Fillérestély. A protestáns négyzet holnap este tartja idei második fillérestélyét, melyen mint háziasszonyok Becző Imréné és Fink Adolfné urnők fognak működni. A másot lapunk mult száma közölte, — itt csak ismételtlen hangsúlyozzuk, hogy ez alkalommal a fillérestély fél 7 órakor kezdődik, minthogy az egyet, a hideg időjárás miatt, már most ruházza fel a szegény kisdedeket és árvákat. A jótékonyág ez ünnepe is az „Europa” nagytermében fog végbemenni.

Brutális támadás. A helybeli német lap, a „Kronstädter Zeitung”, szombati számában következő hirt hozta: („Brassó.”) Mint biztos forrásból értesülünk, a helybeli magyar lapot egy zsidó konzorecium veszi át, melynek élén egy bizonyos Lemberger nevű ügynök Aradról, áll. — Az új ügynök-szerkesztő a brassói közönségnek következő, bámulatosan jellemző szavakkal ajánlja magát: „Fejem zsidó, de szívem magyar érzelmű.” A ki e sorokat elolvasta, meggyőződhetett róla, hogy tisztelt lap-társunk tisztességérzéke nagyon gyenge, mert ha értesülése helyes lenne is, akkor sem volna joga ily tisztességtelen, brutális módon írni, — mennyivel kevésbé akkor, ha értesülése alaptalan, — egyszerűen légből kapott. A Kr. Ztg. ezen eljárása közönséges rosszakarát; azt hiszi, hogy neki jussa van az e fajta brutális modorhoz. — A mi magát lapunk jövőjét illeti, illetve jövő szerkesztőségét, arról most írni, még korai. De annyit kijelenthetünk egész határozottsággal, hogy a „Kr. Ztg.” hire minden részében merőben koholmány.

Eljegyzés. Heckel Gyula előkelő budapesti kereskedő eljegyezte Hellvig Sámuel helybeli sörgyáros kedves és szeretetreméltó leányát, Emma kisasszonyt. Boldogságot kívánunk!

Gizella hercegné a császári sirboltban. Gizella, bajor hercegné, udvari hölgye, Limpöck báróné, kíséretében a bécsi kapuczinusok sirboltjába ment s ott boldogult fivére, Rudolf trónörökös koporsójára virágcsokrot helyezett. A hercegné talpig feketében volt, ugyszintén udvarhölgye is. A koporsó mellett a hercegné letérdelt s rövid imát mondott, majd visszatért a Burgba.

Baross Gábor s az állami tisztviselők. Baross kereskedelmi miniszter olyan reformot tervez, mely az állami tisztviselők anyagi helyzetét igen előnyösen befolyásolhatja s azért teljes elismerést érdemel. Az állami tisztviselők hitelviszonyait akarja javítani, még pedig aképen, hogy a posta-takarékpénztárak készleteiből a kellő biztosíték mellett olcsó kölcsönöket kaphassanak. A tisztviselők most első sorban a hivatalnokjegyekre vannak utalva, melyek azonban az időnkint nagyon alacsony kamatláb daczára kölcsöneiket nem épen olcsón szokták adni. Ha a miniszter reformterve megvalósul, a posta-takarékpénztáraknál a tisztviselők mindenestre jóval kedvezőbb kamatláb mellett fogják hitelszükségleteiket kielégíteni.

Tavaszi a télben. Levelezőnk írja: Bár az erdőből kihallászó fejszecsapása és a fejünk felett összeverődött hófelleg jelenti a tél közelletét: a Marosmente verőfényes dombjain a mezei eper éz tavaszi pimpó javában nyílik.

Nemzetközi munkás-ünnep. A magyarországi munkások körében mozgalom indult meg, hogy a párisi nemzetközi kongresszus határozatához alkalmazkodva, a jövő év május 1-én nemzetközi munkás ünnep tartassék. Ez ünnepély célja, hogy a nyolcz órai munkaidő behozatala érdekében az összes munkások általános tüntetést rendezzenek.

Laaba őrnagy meghalt. Laaba bolgár titkoz tanácsos, ki Dobner volt honvédszázadosal együtt leki-kísérte Koburg Ferdinánd herceget Bulgáriába, Hietzingben meghalt. A bolgár fejedelem egyik legmegbízhatóbb emberét és leekiválóbb katonai tanácsadóját vesztette el benne.

A portugál királyi családban, mint Lisszabonból sürgönyzik, örvendetes esemény történt. Csak kevés nappal a király halála után az új királyt neje fiugyermekkel ajándékozta meg. Az újszülött a Manuel nevet kapta. Megemlítjük, hogy az új portugál királynak ez a második fia. Első fia, Lajos Fülöp, márciusban lesz három éves.

Tanfelügyelők értekezlete. Gróf Csáky Albin válas és közoktatásügyi miniszter e hó 20-ára a miniszteriumba értekezletre hívta össze a tanfelügyelőket. Az értekezletnek célja a tanfelügyelők irodai munkálatainak kevesbitése.

A Moricz-család vagyona. Paksy Imre debreczeni kir. közjegyző az összes Mórica-vagyonok leltározását befejezte, sőt az erről szóló terjedelmes jegyzőkönyvet a kir. törvényszéknek be is mutatta. Ezen leltár szerint az aktívák meghaladják a 70,000 frtot, míg a passívák nem ütik meg az 50,000 frtot, s így a tiszta vagyon 20—25 ezer forintra tehető.

Postakocsi-mizeriák. A nagyszebeni m. kir. postaigazgatóságunk figyelmébe ajánlja egy utazó a Nagy-Szeben—Brassó között közlekedő postakocsik botrányos, ronda állapotát. Az ülések oly kemények, hogy Nagy-Szebentől Brassóig azokon ülni: valóságos tortura. Méltóztassék csak magukat a postavezetőket őszinte, szabad vélemény-nyilvánításra felszólítani. Az ülés támlája pedig egyik postakocsiban oly mocskos, hogy undorodni kell tőle. Ott, hová a feje, fekete, fénylő. Hogy ezt „disznó állapotnak” ne nevezzük, méltóztassék elrendelni, hogy a kérdéses kocsikba a postamester urak télen át ne kegyeskedjenek almot tétetni; az utasok nagyon meg vannak ugyan hatva az ily atyai gondoskodás által, de meg lesznek elégedve egy pokrócczal is. — Közönséges, magányos párna az ülésre, tiszta bevonat, télen pokrócz: nagyon kevésbe kerülnének s úgy tudjuk, hogy nemcsak a postamester-vállalkozó urak haszna, hanem az utasok méltányos igénye is irányadó, annyival is inkább, mert a postai utazás nem is olyan nagyon olcsó: 4 személynek Brassótól N.-Szebenig és vissza épen 56 frtba kerül, annyit pedig a legkitűnőbb bérkocsis sem kérne.

Fogarasmegében igen drága az olajfesték. Csak úgy óhajtuk megmagyarázni azt, hogy a községtáblák oszlopai sok helyen még most is feketesárgák, pardon: nehogy valaki belénk kössön, sárgák és feketék. A községekben a háztáblákról nem mondhatjuk ugyanezt, mert azok többnyire hiányzanak. Az illetékes hatóság nem lenne-e kegyes egy kis tanulmányutra indulni Brassó- vagy Szebenmegyébe?

A esárgó-szobor javára egy névtelenül maradt akaró előfizető 20 krt küldött be hozzánk.

Közigazdaság.

Csőd. A mult hét végén Scherg Frigyes börgyáros és Feldmann D. H. bórkereskedő csődöt jelentettek be. Mint megbízható forrásból értesülünk, mozgalom indult meg részvénytársulat alakítására a Scherg gyár üzemének folytathatására.

Cellulose. A zernesti cellulose-gyár közeledik végső befejezéséhez. Az igazgatóság erélyesen dolgozik, hogy a gyár minél előbb üzembe hozható legyen. Dr. Takács Lajos igazgatósági biztos, a napokban ismét itt járt s meggyőződött a munka előrehaladottságáról. Dr. Takács fáradhatatlan tevékenységet fejt ki e nagy közigazdasági vállalat körül s valóban igen nagy érdemeket szerez magának megyénk és vidéke közigazdasági viszonyainak emelése tekintetében.

Nyílt tér. *)

A „Kronstädter Zeitung” ez idei 268. számában megjelent ama állítást, — melynek értelmében én a „Brassó” című hetilapnak, illetve egy zsidó consortium élén, mint szerkesztője óhajtanék lenni; én ezen nem kijelentem, hogy ezt csupán koholmánynak, haazug rágalmazásnak tekintem.

Kijelentem ugyan azt is, hogy igenis szándékomban van egy tisztas magyar szellemű lapot Brassó városában kiadni, mely nemzetünknek nem hátrányára hanem előnyére fog válni. Azonban csupán azon egy átirását hagyhatom helybe, hogy igenis zsidó vagyok, de szívem magyarulére és igen követelő példa lenne részint, a kiknek sem fejük, sem pedig szívük nem magyar, kik hazánkban élvezett jó téteményekért hátlansággal fizetnek.

Lenkei (Lemberger) Ármán,

*) Ezen rovat alatt megjelent közleményekért nem vállal felelősséget a szerk.

Süketeknek.

155 39--50

Egy egyén, a ki egy egyszerű szer által meggyógyult 23 évi süketégből és fülgugásból, kész annak leírását német nyelven mindenkinek ingyen elküldeni. Czim: J. H. Nicholson, Wien XI., Kollingasse 1.

Társzerkesztők:

Nagy-Küküllő megye részéről Horváth László (Segesvár.) Kis-Küküllő megye részéről Gyöngyössi István (D.-Szent-Márton)

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szerényi József.

Első brassói orpheum villa Kaertsch-ben.

Ma és naponként fellépése a különleges tagoknak. Belépti díj 40 kr.

Kezdeté 8 órakor.

Az igazgatóság.

Hirdetmény

az 1890., 1891. és 1892. évekre kivetendő házadó tárgyában.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium folyó évi október hó 18-án 66,881. szám alatt kibocsátott körrendelete értelmében ezennel köz tudomásra hozatik, hogy az 1873. évi XLIV. törvénycikk 11. és 12-ik §§-ai értelmében a házadónak az 1887., 1888. és 1889. évi időszakra eszközölt kivetése a folyó év végével lejárván, a házadó (házosztály- és házbéradó) az 1890., 1891. és 1892. évekre való érvénynyel az adókötelezettek és adótárgyak összeírásában foglalt adatok és a háztulajdonosoknak vallomásai alapján, még a folyó 1889. évben ki fog vettetni.

A bérbeadott házak tulajdonosai által 1889. évben élvezett házbér-jövedelemről szóló vallomások a városi adóhivatalnál történendő beadására a folyó 1889. évi november 15—30-ika közötti idő kitűzetik, mivel ellenkező esetben a beadásával mulasztó házbirtokosok adója hivatalból fog megállapíttatni.

A házbér-vallomási iven a városi adóhivatalnál ingyen kaphatók és az egyes rovatoknak pontos és lelkiismeretes kitöltése után ugyanott adandók be.

A háztulajdonosok a városi adóhivatalnak mindazon adatokat közölni kötelesek, melyek az adó törvényszerű kivetésére szükségeltetnek.

A háztulajdonos, vagy a háznak állandó haszonélvezője a házbér bevallását meghatalmazott által is eszközölheti; házbér eltitkolás esetén azonban az adómegrövidítés miatti felelősség a háztulajdonost terheli.

Ha több a tulajdonos, a vallomást valamennyinek, vagy az általuk e végre különösen felhatalmazottnak kell aláírni és a vallomás helyességeért valamennyi felelős.

A házak nyers jövedelmét képezi együttvéve mindaz, a mit a tulajdonos a bérbeadott ház használatára fejében a bérlőtől huz. A bérjövedelem alatt tehát nemcsak az e czimen tényleg kikötött pénzbeli szolgáltatás, hanem mindaz értendő, mit a bérlő a bérlemény használatára fejében ellenértékképp fizet; ilyenek az állami és községi adók, tűzkárbiztosítás, közmunka, javítások vagy állandó átalakítások költsége, továbbá mindazon összegek, melyeket a bérlő a bérbeadónak vízvezeték, éjjeli világítás, szemétkihordás és más ilyenmü mellékköltségek czimén fizet és végre minden egyéb természetbeli szolgáltatások.

Ennélfogva a háztulajdonos vagy annak meghatalmazottja a lakbéréket minden épületnél, lakosztálynál vagy egyes lakrészeknél általában minden levonás nélkül úgy köteles bevalani, a mint azok megköttettek, illetőleg a ki nem bérelteknél megköthetők volnának.

Butorzattal együtt bérbeadott épületek vagy lakrészek házbéradó alapjául úgy vétetnek fel, mintha butorzat nélkül adattak volna ki, levonatván az összes bérből azon többlet, mely a butorizatra esik. Ugyanaz áll akkor is, ha a ház kerttel együtt adatik bérbe, mely esetben a kertre eső többlet vonatik le. Be kell azonban vallani azon levonásokat is, melyek butorzattal vagy kerttel együtt bérbeadott épületeknél előfordulnak.

Azon házbirtokos, házgondnok vagy házfelügyelő, a ki a házbér-vallomást be nem adja, vagy a hiányos alakban beadott vallomás hivatalosan megjelölt hiányait a kivető közegek által kitűzött legalább 8 napi záros határidő alatt nem pótolja, a hiányok kipótlása végett elrendelt helyszini szemle költségeit viselni tartozik és 1 frttól 50 frtig terjedhető bírsággal büntetendő.

Tényleges viszonyok és adatok iránt, melyekből bárkinek házbérjövödelme megitélhető, köteles mindenki tudomása szerint felvilágosítást adni, ha erre a pénzügyi közegek által felszólittatik.

A lakbérlők magán a bérvallomási iven bizonyítják a vallomás helyességét, nevöknek a háztulajdonos köteleességszerű felhívása folytán az illető rovatba bejegyzése által.

Azon házbirtokos, ki a bérvallomási ivet annak kitöltése előtt, azaz mielőtt abba a bérösszegeket bejegyezte volna, a lakbérlőkkel aláírattja, annyiszor büntetettik 100 frttal, a hány bérlőnél követte el ezen mulasztást. A befizetett bírság egészben a feljelentőnek adatik.

Ha a házbirtokos és lakbérlő közötti egyetértésből szándékosan követtetett el az adó ki játszása s ez által az államkincstár megkárosítása: mindkét fél a megrövidítésnek kitett összeg háromszoros megfizetésével büntetendő; e büntetés alól azonban fölmentetik a lakbérlő, ha a törvény megszegését 15 nap alatt ő maga jelenti fel a pénzügyi hatóságnak.

Azon házbirtokos, a ki a laküresedés megszűnését, a házadó nemének megváltoztatását (t. i. azt a körülményt, hogy az eddig házosztályadó alá tartozó ház vagy lakrész kibérlés folytán házbéradó alá jön vagy megforditva), vagy az ideiglenes adómentesség megszűnését és ennek következtében az adókötelezettség megkezdését megállapító körülményeket a házadó kivetésére hivatott városi adóhivatalnál a változás beálltát követő 14 nap alatt be nem jelenti, jövedéki kihágást követ el, melynek bírsága az 1883: XLIV. t.-cz. 100. §-sa szerint annyi, mint azon összeg, melylyel a kincstár megkárosított. Ha pedig ezen összeg nem tudatik, a bírság 1—500 forint.

A házadó a városi adóhivatal által vettetik ki.

Brassó, 1889. november hó 15-én.

A városi tanács.